

*Ingrepen bij vleeskuiken ouderdieren
Perspectief
Verleden, heden en toekomst*

Otto van Tuijl
Aviagen EPI

Wat is een ingreep?

- Definitie RDA Rapport Grip op Ingrepen 2013
  - *Een handeling bij een dier waarbij de natuurlijke samenhang van levende weefsels wordt verbroken.*
- Afwegingsvraag:

Weegt de uit de ingreep resulterende welzijn- en/of integriteitschade op tegen de schade aan mensenwelzijn(inclusief gezondheid), dierenwelzijn (inclusief gezondheid), ecologie en/of economie wanneer deze ingreep achterwege gelaten zou worden

Soorten ingrepen die toegepast werden in de 90-tiger jaren bij vleeskuikenouderdieren

1. Verkorten van boven- en/of ondersnavel
2. Verwijderen van deel achterste teen
3. Verwijderen deel binnenste teen
4. Verwijderen van sporen
5. Verwijderen van kammen (dubben)

Ingrepen in perspectief

- Juni 1997
  - Presentatie op studie middag over ingrepen.
- Conclusie
  - **Minder ingrepen mogelijk.**
  - **Noodzakelijk:**
    - *Snavelbehandelen hennen en hanen*
    - *Achterste teennagel verwijderen bij hanen*

Ingrepen bij Ross ouderdieren 1998/1999

- Snavelbehandelen standaard in Nederland, Duitsland, België, maar niet in Polen. Uitgevoerd op 3-6 dagen.
- Verwijderen achterste teennagel : 82%
- Verwijderen achterste en binnenste teennagel : 18%
- Verwijderen sporen: 35%
- Dubben: 87%

Ingrepen bij Ross ouderdieren 2002

- Snavelbehandelen standaard in Nederland, Duitsland, België, maar niet in Polen.
Uitgevoerd op 2-4 dagen
- Verwijderen achterste teennagel : 100%
- Verwijderen binnenste teennagel : 0%
- Verwijderen sporen: 17% (alleen Duitsland)
- Dubben: 0%

Ingrepen bij Ross ouderdieren 2013

- Snavelbehandelen in de broederij: 60 %
Niet voor Polen.
Deels voor Duitsland
Meerendeel voor Nederland
Klein deel voor België (nog op 3-4 dagen)
- Verwijderen achterste teennagel: 100%
- Verwijderen binnenste teennagel : 0%
- Verwijderen sporen: 0%
- Dubben: 0%

Perspectief naar de toekomst

Genetisch

- Aviagen alle zuivere lijnen worden onder groepsomstandigheden gehouden.
- Altijd natuurlijk paargedrag
- Selectie op veerkwaliteit: 5-6 weken
20 en 48 weken

Perspectief naar de toekomst

Voeding

- Meer aandacht in voeding voor:
  - Eetgedrag → eettijdverlengen.
(Onderzoek Enting en Van Emous)
  - Nutritionele behoeften voor goed verenkleed.
(Verhouding aminozuren, mineralen)

Perspectief naar de toekomst Management

- Extra aandacht voor:
  - stalinrichting
  - voersysteem en voerverdeling
  - drinkwater voorziening
  - verlichting
  - afleiding
  - seksuele synchronisatie

Perspectief naar de toekomst (1)

- Snavelbehandelen.
  - Ervaringen tot nu toe bij niet snavelbehandelen positief in landen zoals Polen, Scandinavische landen en Engeland.
- Niet snavelbehandelen is mogelijk mits:
  - aanpassingen opfok/ productie stallen met name verlichting en verrijking leefomgeving.

Perspectief naar de toekomst (2)

- Verwijderen achterste teennagel bij hanen.
  - Ervaringen met weglaten behandeling tot nu toe niet veelbelovend.
  - Meer beschadigingen bij hennen.
  - Veldproef Engeland met 28 weken afgebroken.
- Andere landen tot nu toe geen probleem om deze behandeling uit te voeren.

Perspectief naar de toekomst (3)

- Achterste teennagel:
  - natuurlijk houvast voor de haan tijdens paren.
  - niet alleen effect van gewicht haan.
    - ook beschadigingen met langzaam groeiende haan op zware hen
(hen- en haangewicht vrijwel gelijk)
- Beginnen met proeven op kleine schaal.

Ingrepen bij vleeskuiken ouderdieren

- Grote vorderingen in de afgelopen 15 jaar.
- Laatste uitdaging:
verwijderen achterste teennagel.
- Samenwerking:
  - Fokkerij → verenkleeft hen
  - Voeding → nutritie t.b.v. verenkleeft
  - Management → behoud verenkleeft.
    - paargedrag/ synchronisatie
    - alternatieve oplossingen
    - voeding management

*Ingrepen bij vleeskuiken
ouderdieren
Perspectief
Verleden, heden en toekomst*

?

